

«بسمه تعالیٰ»

آموزش گام به گام فرمولنویسی و توابع در اکسل

مؤلف:
آرمان ریبد

سرشناسه: ریبد، آرمان، ۱۳۴۹
Chambers, Mark L
عنوان و نام پدیدآور: آموزش گام به گام فرمولنویسی و توابع در اکسل/مؤلف آرمان ریبد.
مشخصات نشر: تهران: طاهریان، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهري: ۲۶۴ ص: مصور، نمودار.
شابک: ۸-۷۸-۸۴۰-۶-۹۶۴-۹۷۸-۰۰۰-۶۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: اکسل مایکروسافت (فایل کامپیوتر)
موضوع: بازگانی - برنامه‌های کامپیوتری
موضوع: صفحه گسترده الکترونیکی
رده بندی کنگره: ۱۳۸۸ ر.۷۶۴۵۵۴/۴ الف/HF
رده بندی دیوبی: ۰۰۵/۵۴
شماره کارشناسی ملی: ۱۹۶۱۹۲۹

«آموزش گام به گام فرمولنویسی و توابع در اکسل»

● مؤلف: آرمان ریبد

● ناشر: انتشارات طاهریان ● نوبت چاپ: اول ● سال چاپ: ۱۳۸۹ ● تیراژ: ۲۱۰۰ جلد

● لیتوگرافی: باران ● طرح جلد: آرزو خسروپور ● قیمت: ۶۰۰۰ ریال ● چاپ: سپه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۴۰-۶-۷۸-۸

آدرس: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد، پلاک ۲۶۶، طبقه چهارم، واحد ۱۱

تلفن: ۰۶۹۴۹۲۷۳۳ تلفکس: ۰۶۹۷۴۱۵۲

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات، طرح جلد و عنوان مجموعه این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است و متخلفان به موجب قانون مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

تقدیم به پدر بزرگوارم

که هر چه بوده و هستم

حاصل تلاش و دوراندیشی اوست.

مقدمه:

در ابتدا باید هدف از نوشتن این کتاب را بیان کنم. با توجه به گستردگی امکانات اکسل و کاربرد فراوان آن در همه علوم و فنون، استفاده از این نرمافزار برای هرکسی که با ارقام و اطلاعات سروکار دارد امری واجب است. از طرف دیگر کاربران کامپیوتر از کارایی این نرمافزار به منظور آسان کردن امور خود اطلاع زیادی ندارند. کتابهای مقدماتی نیز بیشتر برای آشنایی با اکسل نوشته شده‌اند و از قدرت زیاد اکسل در انجام محاسبات صحبتی نمی‌کنند. توانایی اکسل در به کارگیری توابع محاسباتی یکی از اصلی‌ترین اهداف این کتاب در نظر گرفته شده است. به طور قطع کمتر از ۱۰ درصد افرادی که با اکسل سروکار دارند، از توابع اکسل برای محاسبات خود استفاده می‌کنند.

این کتاب برای چه کسانی نوشته شده!

این کتاب برای کاربران متوسط و حرفه‌ای اکسل نوشته شده است. اگر در درک بعضی از نکات ابتدایی مشکلی دارید بهتر است به کتاب آموزش گام به گام و جادویی اکسل ۲۰۰۷ انتشارات طاهریان مراجعه کنید. برای بهره‌مندی بهتر از این کتاب، باید توانایی انجام امور زیر را از قبل داشته باشد:

آشنایی با کارپوش و روش ایجاد آن

آشنایی با کاربرگ و روش ایجاد آن

آشنایی با نوار و پنجره دستورات اکسل ۲۰۰۷

آشنایی با مدیریت فایل و پوشه توسط ویندوز

چه چیزهایی نیاز دارید!

این کتاب براساس اکسل ۲۰۰۷ تهیه شده است. از آنجایی که تغییرات زیادی از نسخه‌های قبلی اکسل، تا اکسل ۲۰۰۷ بوجود آمده است، ممکن است صدور دستورات در این کتاب برای نسخه‌های دیگر اکسل مناسب نباشد. ولی تمرینات و مثال‌ها کمک می‌کنند کاربرد توابع و فرمول نویسی را در همه نسخه‌های اکسل بهتر درک کنید. بنابراین برای استفاده از این کتاب به یک کامپیوتر که قادر به اجرای ویندوز XP و آفیس ۲۰۰۷ باشد احتیاج داریم. معمولاً یک پنتیوم سه با سرعت ۱۰۰۰ مگاهرتز با ۲۵۶ مگابایت حافظه اصلی و ۲ گیگابایت حافظه جانبی مناسب است. با استفاده از یک کامپیوتر با سرعت بیشتر از پنتیوم ۴ با سرعت ۲ گیگاهرتز و حافظه ۵۱۲ مگابایت بهتر و سریع‌تر کار خواهد کرد.

درباره کتاب

این کتاب در سه بخش و در قالب ۱۱ فصل تدوین شده است.

بخش اول شامل اطلاعات اولیه و معرفی امکانات جدید اکسل ۲۰۰۷ است.

بخش دوم شامل استفاده از توابع و ترکیب آن‌ها درون فرمول‌ها است.

بخش سوم به معرفی توابع مالی می‌پردازد.

لوح فشرده همراه

در متن کتاب به مثال‌های متعددی اشاره شده است. از آنجایی که ورود این اطلاعات ممکن است وقت‌گیر باشد،

به همراه کتاب یک سی دی حاوی مثال‌ها وجود دارد که می‌توانید از آن استفاده کنید. این فایل‌ها را از پوشه

Examples بر روی کامپیوتر خود کپی کنید.

همچنین ایزارهای غیررسمی نیز برای استفاده در اکسل وجود دارد که می‌توانید نسخه آزمایشی آن را از

سایت www.armacomputer.com دریافت کنید.

در همینجا مناسب می‌بینم که از انتشارات طاهریان که به چاپ این کتاب همت گمارند تشکر کنم.

در خاتمه از همه دانشجویان بخصوص دانشجویان دانشگاه پیام نور کرج رشته حسابداری و همکاران محترم

که در تهیه این کتاب به نگارنده کمک کردند، سپاسگزارم. نقاط قوت این کتاب مرهون راهنمایی‌های ایشان و

ضعف در بیان مطالب به عهده این جانب است.

خواهشمندم با ارائه نظرات خود برای بهبود این کتاب نگارنده را یاری فرمایید. نظرات خود را به آدرس پست

الکترونیک armanreybod@armacomputer.com ارسال فرمایید.

فهرست:

۱۱Error! Bookmark not defined.....	بخش ۱: مفاهیم پایه
	فصل ۱: درون اکسل
۱۳.....	درون اکسل
۱۴.....	تاریخچه اکسل
۱۵.....	نسخه های اکسل
۱۸.....	معرفی امکانات جدید اکسل ۲۰۰۷
۱۸.....	انواع اشیا در اکسل ۲۰۰۷
۱۹.....	کارپوشه - Workbook
۲۰.....	کاربرگ ها - Worksheets
۲۲.....	کاربرگ نمودار
۲۲.....	رابط کاربر
۲۳.....	ورود داده ها
۲۳.....	انتخاب سلول
۳۴.....	راهنمای اکسل
	فصل ۲: مفاهیم اولیه درباره فرمول نویسی
۳۷.....	ورود و ویرایش فرمول
۳۷.....	اجزای فرمول
۳۸.....	ورود یک فرمول
۴۱.....	ویرایش فرمول
۴۲.....	عملگرهای محاسباتی در اکسل
۴۵.....	اصلاح خودکار فرمول
۴۶.....	زمان انجام محاسبه
۴۷.....	آدرس سلول و ناحیه اطلاعاتی در اکسل
۵۰.....	تبديل سلول حاوی فرمول به یک مقدار
۵۱.....	مخفي کردن فرمول
۵۲.....	انواع خطأ در فرمول
۵۳.....	خطای مرجع برگشت پذير
۵۴.....	پیگیری مقدار خطأ

آدرس دو بعدی-سه بعدی و چهار بعدی.....	۵۵.
فصل ۳: نامگذاری سلول‌ها	
نامگذاری سلول‌ها	۵۹.
نام به جای آدرس.....	۵۹.
ایجاد نام.....	۶۱.
تکنیک‌های نامگذاری سریع	۶۵.
نام گذاری با دکمه Define Name	۶۵.
نام گذاری با کادر نام-Name Box	۶۵.
نامگذاری خودکار.....	۶۶.
نامگذاری سطر و ستون	۶۹.
نامگذاری اشیاء	۷۰.
نامگذاری مقدار ثابت	۷۱.
نامگذاری و توابع	۷۳.
نامگذاری براساس آدرس نسبی	۷۴.
نامگذاری یک ناحیه با آدرس نسبی	۷۴.
نامگذاری یک ناحیه با آدرس ترکیبی	۷۶.
بخش ۲: توابع و کاربرد آن‌ها	۸۳.
فصل ۴: استفاده از توابع در اکسل	
تعريف تابع	۸۵.
انواع پارامترهای توابع	۸۷.
انواع پارامترها	۸۹.
پارامتر ثابت.....	۹۰.
پارامترهای متغیر	۹۰.
پارامتر به عنوان عبارت محاسباتی	۹۱.
استفاده از تابع به عنوان پارامتر تابع دیگر	۹۱.
پارامترهای برداری	۹۲.
روش‌های درج تابع	۹۳.
روش مستقیم-دستی	۹۳.
استفاده از راهنمای درج تابع	۹۶.
معرفی گروه توابع	۱۰۴.
فصل ۵: استفاده از توابع متغی	

۱۰۷.....	ثبت مقادیر متنی در سلول
۱۱۰.....	توابع متنی
۱۱۰.....	تابع ISTEXT
۱۱۱.....	تابع TYPE
۱۱۱.....	تابع CODE
۱۱۲.....	تابع CHAR
۱۱۲.....	ترکیب دو تابع CHAR و CODE
۱۱۳.....	تابع UPPER
۱۱۳.....	تابع LOWER
۱۱۴.....	تابع PROPER
۱۱۴.....	تابع EXACT
۱۱۴.....	تابع CONCATENATE
۱۱۵.....	ترکیب تابع CONCATENATE و CHAR
۱۱۶.....	ترکیب تابع CONCATENATE و تابع MAX
۱۱۶.....	تابع TEXT
۱۱۷.....	تابع LEFT
۱۱۸.....	تابع RIGHT
۱۱۸.....	تابع MID
۱۱۹.....	تابع LEN
۱۱۹.....	ترکیب تابع LEN با IF و LEFT
۱۲۰.....	تابع TRIM
۱۲۰.....	تابع CLEAN
۱۲۱.....	تابع SUBSTITUTE
۱۲۱.....	تابع REPLACE
۱۲۲.....	تابع FIND و SEARCH
۱۲۲.....	ترکیب تابع REPLACE و SEARCH
۱۲۵.....	شمارش تعداد یک حرف در یک عبارت متنی
۱۲۵.....	شمارش تعداد یک عبارت در یک رشته متنی
۱۲۵.....	تعیین اولین کلمه در یک عبارت متنی
۱۲۶.....	حذف کلمه اول از یک عبارت متنی
۱۲۶.....	تعیین آخرین کلمه از عبارت متنی
	فصل ۶: توابع تاریخ و زمان

۱۲۷.....	آشنایی با نحوه ثبت اطلاعات به صورت تاریخ در اکسل
۱۲۹.....	ورود مقادیر تاریخی
۱۳۲.....	آشنایی با نحوه ثبت اطلاعات به صورت زمان در اکسل
۱۳۴.....	تعیین قالب نمایش تاریخ و زمان
۱۳۶.....	تابع تاریخی
۱۳۶.....	تابع TODAY- ثبت تاریخ جاری
۱۳۶.....	تابع DATE- درج تاریخ
۱۳۸.....	تابع YEAR
۱۳۹.....	تابع MONTH
۱۳۹.....	تابع DAY
۱۴۰.....	تابع اختلاف سال- YEARFRAC
۱۴۲.....	تابع روز هفته- WEEKDAY
۱۴۳.....	تابع زمان
۱۴۳.....	تابع نمایش ساعت- TIME
۱۴۶.....	تابع TIMEVALUE
۱۴۶.....	محاسبه بر روی ساعت
۱۵۶.....	تابع HOUR
۱۵۶.....	تابع MINUTE
۱۵۶.....	تابع SECOND
	فصل ۷: روش‌های جمع‌بندی و شمارش
۱۵۵.....	شمارش و جمع سلول‌های کاربرگ
۱۵۷.....	اصول فرمول شمارش
۱۵۸.....	شمارش کل تعداد سلول‌های یک ناحیه
۱۵۸.....	شمارش سلول‌های خالی
۱۵۹.....	شمارش سلول‌های غیرخالی
۱۶۰.....	شمارش سلول‌های عددی
۱۶۰.....	شمارش پیشرفتی
۱۶۰.....	تابع COUNTIF و شمارش شرطی
۱۶۱.....	تابع COUNTIFS و شمارش سلول‌ها براساس چندین شرط
۱۶۳.....	فرمول جمع
۱۶۳.....	جمع یک ناحیه
۱۶۴.....	محاسبه جمع تجمعی

۱۶۶.....	محاسبه جمع بزرگترین اعداد .....
۱۶۷.....	تابع SUMIF و جمع شرطی .....
۱۶۹.....	استفاده از جمع شرطی برای جمع مقادیر منفی .....
۱۶۹.....	استفاده از راهنمای انجام محاسبات شرطی .....
۱۷۳.....	استفاده از جمع شرطی برای ستون جمع و شرط جداگانه .....
۱۷۳.....	استفاده از جمع شرطی براساس سلول شرطی متغیر .....
۱۷۴.....	استفاده از جمع شرطی براساس سلول شرط تاریخی .....
۱۷۴.....	تابع SUMIFS و محاسبه جمع براساس چندین شرط .....
۱۷۶.....	ترکیب فصلی شرطها .....
۱۷۷.....	توابع بانک اطلاعاتی - Database Functions -
	فصل ۸: توابع جستجو و مراجع در اکسل
۱۸۱.....	جستجوی یک مقدار .....
۱۸۲.....	معرفی تابع جستجو .....
۱۸۳.....	تابع VLOOKUP .....
۱۸۶.....	تابع HLOOKUP .....
۱۸۷.....	تابع LOOKUP .....
۱۹۰.....	استفاده از تابع INDEX و MATCH .....
۱۹۰.....	تابع MATCH .....
۱۹۱.....	تابع INDEX .....
۱۹۲.....	ترکیب دو تابع MATCH , INDEX .....
۱۹۳.....	جستجو در بیش از یک جدول .....
۱۹۴.....	کدگذاری اعداد بوسیله حروف با استفاده از VLOOKUP .....
۱۹۵.....	جستجوی دو ستونه .....
۱۹۷.....	جستجوی دو طرفه .....
۱۹۸.....	جستجو دو طرفه با کمک راهنمای .....
۲۰۲.....	استفاده از نامگذاری برای جستجوی دو طرفه .....
۲۰۳.....	مشخص کردن آدرس یک سلول در لیست .....
۲۰۳.....	تابع ROW .....
۲۰۴.....	تابع COLUMN .....
۲۰۵.....	تابع ADDRESS .....
۲۰۶.....	تغییر مبدا- تابع OFFSET .....
۲۰۹.....	بخش ۳: توابع مالی .....

فصل ۹: توابع سرمایه‌گذاری و وام

۲۱۳.....	توابع مالی پایه
۲۱۴.....	تابع ارزش فعلی - PV
۲۲۰.....	محاسبه پرداخت‌ها - PMT
۲۲۲.....	محاسبه نرخ بهره برای وام - RATE
۲۲۴.....	محاسبه دوره پرداخت - NPER
۲۲۵.....	محاسبه اصل و سود پرداخت‌ها
۲۲۸.....	محاسبه اصل و سود تجمعی برای دنباله‌ای از دوره‌ها

فصل ۱۰: توابع نرخ سود

۲۲۱.....	تابع ارزش فعلی خالص - NPV
۲۲۵.....	ارزش فعلی خالص با فواصل متفاوت - XNPV
۲۲۶.....	محاسبه نرخ بازگشت سرمایه - IRR
۲۲۸.....	نرخ متفاوت برای دریافت و پرداخت‌ها و کاربرد تابع MIRR
۲۲۹.....	تاریخ متفاوت برای دریافت و پرداخت‌ها و کاربرد تابع XIRR

فصل ۱۱: محاسبه استهلاک دارایی

۲۴۲.....	استهلاک به روش خط مستقیم - تابع SLN
۲۴۴.....	استهلاک به روش مانده نزولی ثابت - تابع DB
۲۴۵.....	محاسبه استهلاک به روش مانده نزولی مضربی (مضاعف) - تابع DDB
۲۴۵.....	استهلاک به روش جمع ارقام سال‌ها - تابع SYD
۲۴۷.....	استهلاک به روش نزولی ثابت در دوره متغیر - تابع VDB